

PRIMORSKA DELAVSKA ENOTNOST

GLASILO ENOTNIH SINDIKATOV ZA SLOVENSKO PRIMORJE IN TRST

Leto 2., šte. 46 - Cena 4 lire

TRST, torek 29. oktobra 1946.

Delavske množice Trsta, se prav jasno zavedajo nujnosti delavske enotnosti, ki je predpogoj za nadaljno borbo vsega delovnega ljudstva in za zmago demokracije na našem ozemlju.

Politina plačana - Spedizione in abbonamento post. II gruppo Uredništvo in uprava: via Imbriani št. 5 Telefon 93.710 - Rokopisi se ne vračajo

Hočemo in moramo uspeti!

Vse reakcionarne intrige in špekulacije so se s pariškim sporazumom izjalovile

Za našo enotnost!

Pariški sindikalni sporazum je nedvomno najvažnejši dogodek sindikalnega pokreta vse od časa osvoboditve pa do danes. V Parizu so zastopniki Enotnih sindikatov in Delavske zbornice Trsta postavili prve temelje enotnega sindikalnega pokreta v naši pokrajini.

Potreba enotne organizacije ter enotne sindikalne akcije v današnjih dneh na gospodarskem kakor na političnem področju postavlja vedno bolj vse resnejšo demokratično množico pred dejstvo, da samo trdna enotnost delovnih množic bo gotov porok nadaljnjega razvoja, naše gospodarske kakor politične borbe za doseg prave demokracije in resnične svobode na tržaškem svobodnem ozemlju.

Enotna sindikalna organizacija je bila vedno težnja vseh demokratičnih ljudskih množic, v kolikor vsaka razdvojenost delovnih sil gre na izključno škodo delovnih množic in je predstavljala v vseh tistih samo koristi reakcionarnih sil in finančne oligarhije.

Povsem je jasno, da je sindikalna razdvojenost v naši pokrajini nastala na pobudo tistih sil, ki imajo od tega gotov interes, od strani tistih političnih grupacij, katerim ni v prid močno in enotno delavsko gibanje in končno tistih, ki so v vsem času delavskega pokreta cepili delavske vrste in se jeli sovraštvo med narodi. Vso dobro sindikalne borbe v Trstu so sile finančnega in gospodarskega konservatizma skušale falsificirati pred celim svetom in domačim proletariatom resnico o sindikalni borbi. Skušale so ustvarjati oziroma, da je delavska razdvojenost nestrpnost dveh živčnih narodov v naši pokrajini, da obstoja nespoznanost med italijanskim in slovenskim delovnim ljudstvom; z druge strani, pa so nedeli sovraštvo in izkoriščati razdvojenost delovnih sil v interese tuje imperializma.

Delovne množice Trsta se prav jasno zavedajo nujnosti delavske enotnosti kot predpogoj za nadaljno borbo vseh demokratov za doseg prave svobode na tem ozemlju, za doseg pravičnega in demokratičnega statusa, za doseg socialnih in političnih pravic in končno resnične samoodločbe o ureditvi našega notranjega življenja.

Sindikalni sporazum je prvi korak k nadaljnjemu uresnitvi enotnosti vseh demokratičnih sil našega ozemlja, je glas delovnega ljudstva, ki neče vmešavanja tujih imperialističnih sil v zadeve, ki so jih opravičeno reševale naše ljudske množice, je eden tistih faktorjev, ki izpodkajo tla po-

bornikom kolonialnega sistema pri nas, ki jasno pričajo, da bodo široke ljudske množice našle svojo pot edinstva in bratstva, ne da bi tukaj bajeletni tujih sil ščitili red in mir. Igro, ki jo izvaja anglo-saški imperializem v Indiji, pri nas ne bo našla plodovitih tal.

Zastopniki E. S. so v Parizu pokazali vso svojo dobro voljo, da se uresniči edinstvo sindikalnega gibanja, pri nas, da bi tako usmerili tudi sindikalni pokret naše pokrajine skupaj z delovnimi množicami vsega sveta za boljše socialne in politične pogoje delovnega ljudstva. Najvažnejši člen diskusij sindikalnih predstavnikov v Parizu pod vodstvom general-

nega sekretarja Luisa Saillant-a je bil prav problem o načinu združitve sindikalnih organizacij v enotno delavsko fronto. Umevno je, da predstavljajo danes Enotni sindikati v naši pokrajini ogromno število organiziranega delavstva, v katerega vrstah so kompaktno združeni Slovenci in Italijani. Tudi je res, da obstajajo ogromne proporcionalne razlike pri številu organiziranih članov med Enotnimi sindikati in Delavsko zbornico. Da bi prišlo do konkretnega zaključka in da bi se izvedel sporazum, podpisan v Parizu, je nujno potrebna vsa dobra volja vseh političnih in sindikalnih faktorjev.

Za doseg sindikalne enotnosti

in enotno sindikalno vodstvo bo do tržaški delavci in namestenci izvedli proste in demokratične volitve po vseh mestnih tovarnah, uradih in delovnih prostorih in tako izbrali na čisto demokratičen način svoje novo vodstvo, da bodo tako enotni in strnjeni šli po poti socialne emancipacije in svobode.

V tem trenutku je dolžnost vseh demokratov Trsta, da pripomorejo k enotnosti. Če bo skušal kdo še nadalje razbijati voljo delovnega ljudstva za enotnost, tedaj ga bodo znale široke delovne množice naše pokrajine razkrinkati in prikazati kot nasprotnika demokracije in mira.

Ivan Bukovec-Vojmir

DOKUMENT KI POMENI ZMAGO DELOVNEGA LJUDSTVA

V Parizu so se sestali dne 18. in 19. t. m. pod predsedstvom tov. Saillant-a, glavnega tajnika Svetovne sindikalne zveze, predstavniki jugoslovanskih in italijanskih sindikatov ter predstavniki tržaških sindikalnih organizacij, da bi uredili vprašanje sindikalne enotnosti pri nas.

Razgovori so bili 20. t. m. zaključeni. Da bi predstavniki sindikalnih organizacij realizirali svoje iskrene želje po enotnosti, so podali poročila in podpisali tale sporazum:

Dne 18. in 19. oktobra 1946, so se v Parizu sestali na sedežu Svetovne sindikalne zveze pod predsedstvom generalnega tajnika Svetovne sindikalne zveze tov. Saillant-a in v navzočnosti tovarišev Faline in Schevenela ter predstavnikov Osrednjega sveta enotnih sindikatov Jugoslavije in italijanske splošne Delavske zbornice, predstavniki Delavske zveze iz Trsta in predstavniki tržaških Enotnih sindikatov z namenom, da se doseže med njimi sindikalna enotnost.

Po poročilu delegatov obeh tržaških organizacij in po izjavah predstavnikov sindikalnih organizacij Italije in Jugoslavije je tajništvo Svetovne sindikalne federacije ugotovilo soglasno voljo po enotnosti. Opuštili vse, kar bi lahko povzročilo in nadaljevalo razprtja, ki so vladala v preteklosti, so se delegati tržaške Delavske zbornice in delegati Enotnih sindikatov v želji po uresnitvi enotnosti sporazumeli v naslednjih točkah:

Med predstavniki tržaške Delavske zbornice in predstavniki Enotnih sindikatov iz Trsta se imenuje centralni odbor za sindikalni sporazum, ki bo dovršil svojo nalogo z generalno skupščino za enotnost. Ta odbor

bo že od 1. novembra 1946 imel pooblastilo, da se pogaja neposredno s Svetovno sindikalno zvezo o vseh vprašanjih, kjer bo potrebno njeno posredovanje za doseg sindikalne enotnosti.

Ta centralni odbor, ki bo sestavljen na paritetni osnovi, in ki bo štel osem članov ter osem pomožnih članov, bo imel nalogo, da v Trstu uskladi psihološko ozračje, ki naj bo naklonjeno razumevanju potrebe po sindikalni enotnosti.

Centralni odbor za sindikalni sporazum bo takoj po svoji ustanovitvi imel od Svetovne sindikalne zveze pooblastilo in bo edini pooblaščen, da z oblasti tržaškega ozemlja vodi razgovore o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na sindikalno delovanje.

Osrednji odbor za sindikalni sporazum bo imel nalogo, da uskladi

pri vseh kategorijah in na paritetni podlagi odbore za sporazum, ki bodo delavcem in uradnikom obravnavali potrebo sindikalne enotnosti in organizirali demokratične volitve za imenovanje enotnih sindikalnih organov od temeljev do vrha.

Ta odbor bo pooblaščen, da kolektivno predstavlja in brani v vseh primerih interese delavcev tržaškega ozemlja.

Osrednji odbor za sindikalni sporazum bo imel ves čas, ko bodo odbori za sporazum v posameznih širokih izjavah njihovo združitev, funkcijo razsodnika in se bo moral obrniti na Svetovno sindikalno federacijo za rešitev sporov, ki jih same ne bo mogel rešiti.

V ta namen se Svetovna sindikalna zveza obvezuje, da bo nadzorovala delo za združitev, da se to izvede čim prej in čim uspešneje.

Protestno pismo polk. Bowmanu

Koordinacijski odbor brezposelnih članov Enotnih sindikatov, ki predstavlja na tisoče brezposelnih delavcev v Trstu, delavcev, ki so jih pred meseci vržili na cesto z obljubo, da jih bodo čimprej zaposlili pri obnovi vitenih in javnih delih, (ugotavlja naslednje:

Po več mesecih ukinitve zapora nad opustitvijo z dela je bilo zelo malo ali prav nič storjenega, da bi se omilile težke gospodarske razmere, v katerih žive brezposelni delavci.

Ker je ta odbor izvedel, da so v Javnih skladiščih zaposlili 30 tisočnikov iz cone B, kjer jim gotovo ni primanjkovalo dela,

protestira proti krivici, ki so jo prizadejali

brezposelnim delavcem, ki so že pred letom dni vložili prošnje za zaposlitev in ki so imeli vsa pravica, da se zadosti njihovim potrebam. Odbor ugotavlja, da je krivični ukrep ravnanjstva Javnih skladišč povzročil upravičeno ogorčenje množice tržaških delavcev, ki se čutilo grobo, kako prizadeji v svojih pravicah. Zato

opozarja

Z. V. U. na njeno odgovornost kot zaupno upravnika tega področja, zaradi česar mora po svojih pristojnostih organih neposredno posesti v to vprašanje. Odbor za brezposelnost vrh tega opominja, da mora vsak brezposeln delavec, preden ga zaposli imeti odobritev Urada za delo. Zato je upravičena domneva, da so teh trideset tisočnikov zaposlili v Javnih skladiščih z odobritvijo omenjenega urada.

Zaključuje

zahtevo, da Z. V. U. čimprej pokrene potrebne korake, da se omejenja krivica popravi ter v bodoče prepreči, da bi se v katerikoli mestnem podjetju ponavljale podobne ne graje vredne zlorabe, ki povzročajo težke posledice in škodo množici brezposelnih in našem mestu in vseh delavcev na splošno.

Pismo je dovolj zgornja in jasna priča o politiki gotovih ustanov pri ZVU-ju, ki jo vodijo napram tržaškemu delavstvu.

Pogodba za poljedeljske delavce

Po dolgem in mučnih pogajanjih, ki so trajala več mesecev, je bila koncem meseca oktobra podpisana nova pogodba za poljedeljske delavce tržaške pokrajine.

Do 1. marca t. l. je bila namreč še vedno v veljavi stara, fasisistična pogodba. Meseca marca pa je bil podpisan in od ZVU ratificiran prvi del nove pogodbe. O ureditvi ostalih vrst pogodb, ki jih prvi del pogodbe ni vseboval, pa so se pogajanja nadaljevala vse do meseca oktobra.

Pogajanja so se vodila med Zvezo juljskih kmetovalcev (Associazione agricoltori giuliani) in Enotnimi sindikati. Pri teh pogajanjih je bil prisoten tudi zastopnik Juljskih sindikatov. Ker pa imajo Juljski sindikati v kmetijski stroki le neznamno število članov, je bil njihov zastopnik navzoč pri pogajanjih le kot opazovalec.

Nova pogodba prinaša mnogo korenitih sprememb, za katere so morali delavci v celotni meseci in meseca. Večkrat so bila pogajanja tudi prekinjena, ker veleposelniki niso hoteli sprejeti naših predlogov. Zaradi vztrajnosti ES je bila pogodba končno vendarle podpisana in sedaj čaka le še, da jo ZVU ratificira.

Pogodba prinaša, kakor že zgoraj omenjeno, mnogo radikalnih sprememb v korist poljedeljskih delavcev.

O pekih

Vrši se je sestanek pekov, v čelu njenih v Enotnem sindikatu pekov. Razpravljali so o preložitvi pogodbenih sporazumov s strani nekatere lastnikov pekarn. Pri tem gre predvsem za sedeže pekarn: Stalio Giovanni - via del Bosco 17 Flaiban Maria - via Carducci 14 Chiarutini Pietro - via Roma 24. Pekovski delavci so sklenili z vso odločnostjo izjediniti spoštovanje pogodb in to, če bi bilo potrebno, celo s stavko.

Z Goriškega

O povišanju mezd

Tudi v Gorici se ES bori za novo mezdno pogodbo. V pričakovanju, da se sklene nova pogodba, so ES dosegli z Zvezo industrijev sporazum, ki priznava vsem industrijskim delavcem, razen tistim, ki jih izključuje tržaški dogovor z dne 18. t. m. 30% poviška na osnovnih mezdah.

Sporazum se glasi:

Člen 1. S 1. oktobrom 1946. bodo povišali delavcem in uradnikom osnovne mezdne, oziroma plače za 30% (izvzete so določenke, ki jih določa predhodna splošna pogodba z dne 8. 3. 1946. za delavce in pogodba z dne 21. 3. 1946. za industrijske uradnike. Ta odstotek bo izplačan kot predujem na račun izboljšanja, ki ga bodo določili novi sporazumi. Predjem bodo odtegnili od morebitnega povišanja, ki ga bo določila nova pogodba.

Člen 2. Delavcem in namestencem, ki so bili zaposleni 1. oktobra, bodo

Za pravične družinske doklade kmečkih delavcev

Družinske doklade kmečkih delavcev so skandalozne. Prejemajo namreč dnevno za vsakega otroka samo 1 lito, za ženo 1,45 in 0,80 za starše. To nam bo razumljivejša in jasnejša, če primerjamo te določenke z dokladami delavstva, ki je zaposleno pri industriji, trgovini in bankah. Slednji prejemajo namreč 28, 13 oziroma 14 lir doklad na dan. Poleg tega pa moramo vedeti, da so mezdne kmečkih delavcev znatno nižje od mezd ostalih delavcev.

Kmečki delavci so nezadovoljni in zahtevajo, da se vprašanje doklad uredi. Tudi oni morajo živeti in ne samo namestenci, uradniki in upravitelji velikih kmečkih posestev, katerim priznavajo lastniške razne ugodnosti, da bi si olajšali možnost izkoriščanja in zatiranja kmetov.

Z ustvarjanjem razlike med delovnim ljudstvom bi veleposelniki radi dosegli stanje, ki bi jim dopuščalo in lajšalo izkoriščanje delovne sile. Zato bi hoteli z raznimi ugod-

Prvi rezultati sporazuma:

Prostost stavkovnemu odboru

Odločno zahtevajo udeleženci pariškega sporazuma v ostri noti ZVU

Svetovna sindikalna zveza in druge sindikalne organizacije so na sindikalnem sestanku v Parizu sprito nadaljevanja protidemokratske politike ZVU-ja in še posebej sprito ukrepov, ki ovirajo sindikalno življenje, nastopili na ZVU slednji protesti:

Ob priliki sestanka italijanske in jugoslovanske sindikalne organizacije Enotnih sindikatov v Trstu in delavske zbornice v Trstu pod pokroviteljstvom Svetovne sindikalne zveze in na podlagi doseženega sporazuma za enotno sindikalno gibanje na Primorskem, Svetovna sindikalna zveza in omenjene organizacije protestirajo in zahtevajo od zavezniške vojaške uprave v coni A Juljske krajine:

1. razveljavljenje obdobja, ki so jih krivično utrpeli sindikalni organizatorji delavcev iz političnih razlogov, ki nimajo nič skupnega z navadnimi prestopi.

2. takojšnje razveljavljenje zapornih povelj, ki so bila izdana na podlagi izjav ZVU, ki nasprotujejo povsod prizanim sindikalnim in demokratičnim svobodam, proti članom stavkovnega odbora, ki predstavljajo različne antifašistične organizacije in ki proglašajo za nezakonito stavko, ki se je začela 1. julija in se končala 12. julija t. l.!

SVETOVNA SINDIKALNA ZVEZA:

Saillant

OSREDNJI ODBOR ENOTNIH SINDIKATOV JUGOSLAVIJE:

Salaj, Milanović, Grif

SPLOŠNA ITALIJANSKA DELAVSKA ZVEZA:

Bitossi, Gianitelli, Chiari

DELAVSKA ZBORNICA V TRSTU:

Miseli, Geppi, Visentin, Bazzaro

ENOTNI SINDIKATI V TRSTU:

Solieri, Bukovec, Desanti

Sporazum z Javnimi skladišči

Končno je bil vendarle dosežen sporazum med ES in Javnimi skladišči. Pogajanja so bila zelo težavna in so trajala skoro mesec dni.

Sporazum se glasi:

1) Ker so se zavlekla pogajanja za sklenitev delovnega sporazuma za nastavljenca Javnih skladišč, bo podjetje izplačalo za dobo pred 1. oktobrom 1946. 4.000 lir delavcem in 6.000 uradnikom, ki so bili zaposleni 1. februarja 1946.

Za osebe, ki so ga sprejeli po prvem februarju, bodo te vsote sorazmerno znižali za eno osmino plače.

2) Od 1. oktobra 1946. bo podjetje izplačalo na osnovne plače, ki so sedaj v veljavi, 30% predujma, dokler ne bodo dokončno določene mezdne razpredelnice za osebe Javnih skladišč.

Sporazum s tvrdko Beltram

Dne 22. t. m. je bil podpisan med obratnim odborom ES in tvrdko Beltram sporazum.

Omenjeni sporazum velja od 1. t. m. dalje za tri mesece in ureja vprašanje nagrad. Po tem dogovoru bo 20% oseba prejela nagrado v višini 25% osnovne plače, 30% oseba 18%, ostali pa 14% osnovne plače.

ZDA zadnji branik imperializma

18. oktobra se je prišla konferenca sindikalnih organizacij v ZDA (združenih državah sev. Amerike). Konferenca je bila posvečena problemu Daljnega Vzhoda.

Kalifornijski odposlanec Patterson je zahteval odpočitek ameriške mornarice iz kitajskih vod in je dejal, da imajo odgovorni politiki: krog Amerike za Daljni Vzhod namen izvesti novo vojno na Daljnem Vzhodu. Patterson se je spomnil Byrnesove obljube, da bodo odpočile ameriške mornarice, čim bodo Japonci razoroženi. Obljube pa niso držali.

Patterson je nadalje izjavil, da ameriško ljudstvo ne bo dovolilo Byrnesu, Vanderbergu in Connallyju da nadaljujejo s tako politiko.

Demokrat Delacy je na zasедanju naslednjega dne osvelitvi ameriško politiko, ki nudi podporo Čang Kai Sek-u, kar ni v skladu z Rooseveltovo politiko, ki je imela namen pomagati kitajskemu narodu, da doseže svojo nacionalno združitev in svojo neodvisnost. Ti ljudje pa poiskujejo ovekovečiti kolonialni sistem na Kitajskem, kar je v nasprotju s koristmi kitajskega naroda.

Delacy je zaključil svoj govor s povzdom, da so postale Združene države sev. Amerike zadnji branik imperializma.

Kje je pravica?

V torek, 22. t. m. so se sestali člani ES hišnikov. Sklenili so nadaljevati s stavko.

V zvezi z vprašanjem hišnikov je Urad za delo ustanovil posebno komisijo, ki bo sklicala vse hne lastnike. Na tem sestanku bodo skušali rešiti vprašanje nagrad hišnikov.

Vprašanje nagrad hišnikov se že silno dolgo vleče. Pri vsem tem pa je ljudno, da hišniki ne nalete na razumevanje za svoj gmotni položaj.

Danes popoldne so hišniki ponovno sestajali. Razpravljali bodo o poteku pogajanj in o nadaljnjih ukrepih, ki naj pospešijo zadovoljivo rešitev.

V svojih namERAH so odločni in zaradi svoje razredne zavestnosti nepopustljivi. Z enotnostjo v borbi bodo izbojevali vse svoje pravice, ki jim jih nenasitna pohlepnost hišnih lastnikov, ki niso nikdar pozna-

Pohlep gradbenih podjetij

Na delu se je ponesrečil delavec Ruzzier Silvano. Ta slučaj je tako narave, da moramo zaradi njega posvariti vse gradbene podjetja. Omenjeni delavec je delal ponosi 18. IX. za tvrdko Farsura v ulici Ronchetti. Poliskal je samokolnico na prehodu brez ograje in je zaradi povprečnega giba izgubil ravnotežje in padel z višine cca 10 m. Posledice padca so take narave, da se še vedno nahaja v bolnici.

Gradbeno podjetje se je zavedalo svoje krivde. Zato je pohitel z deli in hitro odstranilo leseno ogrado, ker se je bala komisijskega oglada.

Sprašujemo se, zakaj se gradbeno podjetje ne drže predpisov za varnost delavcev, ki so v veljavi? Zakaj gradbeni odsek ZVU-ja ne nadzoruje, če in kako izvajajo podjetja vse potrebne varnostne predpise v praksi?

Vojščičani se zahvaljujejo

Na zadnjem festivalu dele v Gorici bi moral nastopiti tudi alegorični voz iz Vojščice-Komenski okraj. Toda, vendar, ki je predstavljala krivično francosko črto, niso dovolili v Gorico.

V delo za alegorični voz je bilo vloženo mnogo truda. Enotni sindikati iz Vojščice se najpričneje zahvaljujejo vsem delavcem in ostalim domačinom, ki so pripravili tako lep voz.

Javljajo nam tudi, da tekmujejo z velikim veseljem v dvomesečnem tekmovalju pod geslom »S Titom do smage«, in upajo, da zaželjeni uspehi ne bodo izostali.

Iz področja ustvarjalnih sil cone B

NALOGE DELAVSKIH ZAUPNIKOV

V zadnji številki našega lista smo kratko obravnavali o težavnem stanju, v katerem smo prevzeli naše gospodarske institucije po uničenju okupatorja. V naslednjem bomo obravnavali najvažnejše naloge, ki pripadajo delavskim zaupnikom in sicer naloge v higiensko tehničnem oziru.

Vsako pomankljivost, ki jo delavski zaupnik opazi v higiensko-tehničnem pogledu, mora takoj javiti upravi podjetja ter poskrbeti, da se čim prej odstrani. V primeru, da naletijo pri upravi na nerazumevanje, mora zadevo prijaviti pristojni inšpekciji dela, ki bo izdala potrebne ukrepe.

Zaupniki so dolžni sporazumno s sindikalnimi organizacijami sklicevati delavce na sestanke, na katerih se bodo posvetovali o vseh pomankljivostih higiensko-tehnične zaštite delavcev v podjetju in napravili potrebne zaključke, da se jih odstrani. Poudarjati je, da se jih delavci tisti, ki mora kot prvi opaziti razne pomankljivosti in sodelovati pri njihovi odstranitvi, če drugače ne, pa vsaj s prijavo.

Pri vsakem prenehanju podjetja mora pri posvetovalnih in izdajalnih odločilih higiensko-tehničnih napravah nujno sodelovati delavski zaupnik.

Sporazumno s pristojno inšpekcijo dela bodo delavski zaupniki preizkušali vsakega delavca po pristojnem inšpektorju dela in ga obvestili o vseh pomankljivostih higiensko-tehnične zaštite, kakor tudi o ukrepih, ki so bili izvršeni po zadnjem pregledu.

Delavski zaupnik mora obvezno prisotnost vsakega delavca pri preizkušanju vsakega delavca pri delu, pa četudi je nezgodna tako malenkostna, da je intervencija inšpekcije dela nepotrebnost. Delavski zaupnik mora preiskati še tako neznatno nezgodo, ki poiskati vzroke in podvzeti vse mere, da se nezgoda ne dogodi več.

Kljub vsem predpisom in še tako pravilnim zaščitnim napravam je velik odstotek nezgod pri delu pripisati dejstvu, da je delavstvo pri delu neopozorno, naravnost brezbržno. Delavski zaupnik mora stalno, posebno o priliki konkretnih primerov, opozarjati delavce na posledice neopaznosti in brezbržnosti pri delu, ki so lahko prav težkega značaja za delavca in za podjetje.

Vsako novo navodilo, vsak nov predpis, letak ali lepak morajo predvsem temeljito prebrati delavski zaupniki sami ter nato seznaniti delavce z vsebino ali namenom izdane ga.

Obširne so še naloge delavskih zaupnikov v zvezi s proizvodnjo, delovno disciplino itd. Pri izvajanju higiensko-tehničnih del v podjetju morajo po možnosti paziti na to, da ne trpi škoda proizvodnja z nepotrebnimi zastojem dela.

Zlasti pa mora delavski zaupnik obrabiti največjo pažnjo na zastarelo in docela napačno mišljenje, češ da je higiensko-tehnična zaščita delavcev pri delu na škodo proizvodnje. Uprava podjetja, kakor tudi, sielerni delavci si morajo biti na jasem, da je tako mišljenje docela napačno, česar ne bo težko dokazati s konkretnimi primeri. Neovrgljiva resnica je, da so higiensko-tehnični ukrepi, med katere spadata seveda tudi splošna čistota in red, tisti faktorji, ki nevarnost mnogo doprinesejo podjetju za uspešno delo in za povečanje proizvodnje.

S tem, da predpisuje naša ljudska oblast obširne in važne naloge delavskim zaupnikom, dokazuje njeno veliko pozornost, ki jo posveča delavskim zaupnikom, kakor tudi veliko skrb, ki jo goji do delovnega človeka. Fašizmu ni bil delovni človek nič drugega kot le predmet surovega in skrajno brezobzirnega izkoriščanja; naš ljudski oblasti pa je delavec dragocena vrednost, ki jo mora štiti na vsakem koraku.

Da razvije naša ljudska oblast svojo skrb do delovnega človeka res v najvišji meri, je bila ustanovljena pri Poverjenstvu PNOO v Ajdovščini Inšpekcija dela, ki je v naši ljudski oblasti pravi in resnični organ delavskih množic. Poleg ostalih nalog, je Inšpekcija dela skrbeti, da se doseže maksimum varnosti za delovne ljudi pri njihovem ustvarjalnem delu. Njene naloge so: stroga paznja, da se do poslednjih potankosti izvajajo vsi predpisi, ki se tičejo zdravja in varnosti delavcev v obratih; uvajanje in obnavljanje zaščitnih naprav v obratih; strogo kaznovanje vsake malomarnosti in lahkomiselnosti, ki ogroža delovnega človeka pri delu.

Zato je najosnovnejša dolžnost delavskih zaupnikov, da točno poročijo in brezhibno izvedejo nova higiensko-tehnična navodila, vse zadnje pomankljivosti pa, da javijo nemudoma Inšpekciji dela.

Ustanova inšpekcije dela je za naše kraje nova. Ko bo pa delavec začutil veliki pomen te ustanove za njegov lastni dobrobit, ko se bo prepiral, da je ta ustanova predvsem v njegovo lastno obrambo, se bo zavedel velike skrbi, ki mu jo ljudska oblast izkazuje in bo s se večjim veseljem deloval za gospodarski procvit lastne dežele, kar je lacu. Delavski zaupnik pa ima pri tej pomembni akciji izredno važno zopet v prid v prvi vrsti prav del in veliko vlogo — matere.

Zato je najosnovnejša dolžnost delavskih zaupnikov, da točno poročijo in brezhibno izvedejo nova higiensko-tehnična navodila, vse zadnje pomankljivosti pa, da javijo nemudoma Inšpekciji dela.

Ustanova inšpekcije dela je za naše kraje nova. Ko bo pa delavec začutil veliki pomen te ustanove za njegov lastni dobrobit, ko se bo prepiral, da je ta ustanova predvsem v njegovo lastno obrambo, se bo zavedel velike skrbi, ki mu jo ljudska oblast izkazuje in bo s se večjim veseljem deloval za gospodarski procvit lastne dežele, kar je lacu. Delavski zaupnik pa ima pri tej pomembni akciji izredno važno zopet v prid v prvi vrsti prav del in veliko vlogo — matere.

Teden knjige v Idriji

O delovanju „Brerad-a“

Podružnica Brerad-a v Postojni deluje od dne 1. IX. 1945 dalje. Organizacija in vodstvo te podružnice so bili poverjeni toj. Lenardicu Petru (Skala), ki se je moral v poštelu boriti z vsemi težavami, kakor: pomankanje zmognosti pisarnskih moči, primernih skladišč in prevoznih sredstev.

Dolokrog podružnice obsega Postojnski in Vipavski okraj s približno 45.000 prebivalci in preko 150 odjemalcev (zadrug, trgovcev, menz, in pekov). Do meseca novembra 1945, je kljub velikemu prometu, opravljalo vse posle na sedežu podružnice v Postojni, kakor tudi v pomožnem skladišču Ajdovščina samo 5 oseb, in sicer 3 pisarniške moči in 2 skladiščne. Tov. Stopar Franjo iz Ajdovščine jeistočasno opravljal posle skladiščnika, fakturiral blago, opravljal delo blaginika ter izstavljal na kazen. Za svoje pošteno delo je bil nagraden za udarnika ker je prekoračil delavno normo za 100%.

Zaradi velikega delokroga podružnice in ker ni blago dovolj redno prihajalo, so nastale tuptane manjše in večje pri delu. Težave so nastajale tudi pri prevozu večjih količin pšenice in koruze s postojnske železnice postaje v 36 km oddaljen linij Kompare v Ajdovščino. Od tu je bilo treba ponovno prevažati na stotine ton moka v Postojnski okraj, in to s skromnimi prevoznimi sredstvi.

Na razsežnem teritoriju podružnice, ki meri v dolžino preko 70 km, v širino pa približno 25 km, je morala podružnica dostavljati razno blago nad 150 odjemalcem. Naši trije 3 tonski kamioni so prevozili mesečno okoli 900 km, toda eden izmed teh je bil v stalnem popravilu.

Na isto poseben način je »Teden naše knjige« proslavil Gledališki krožek v Ajdovščini. Ze nastudirano skvarkinovo komedijo »Tuje dete«, so ponesli po vseh večjih krajih področja B. Zadelci so v nedeljo, 20. t. m. v Idriji. Naslednjega dne so bili v Tolminu, nato v Cepovnu, Postojni, St. Petru na Krasu, Ilirski Bistrici, Herpeljah in končno 27. t. m. v Kopru.

Res je, da je komedija sama močno »vleela«. Vedrina, s katero Rus skvarkin prikazuje nasprotja med starimi in mladimi in topla, človeška poravnava med tema nasprotnostima s taboroma nam odkriva skrivnost sovjetske družbe.

Niš manj res pa tudi ni, da je po dajanju te tako, da ima človek pravičati užitek. Igralci, preprosti diletanti, se uživajo v svoji podajanju tako, da so čisto naravni. Ne smemo zanikati velikega truda in zato velike zasluge tov. Ruztresena, ki, sam igralec, režiser, kritičar, se jezi, sme, je, kakor pač moment kaže.

Je pa tudi res, da naše ljudstvo naravnost hlepi po dobrih gledaliških komedijah. Videlo se je to po sprejemih v vseh krajih. Ko privržadajo naš igralci na pokritem tovornem avtomobilu s priklopi s kulisami, je vse pokoncul. Priprava scenarije je seveda delo igralcev. Pomoči ne manjka, ker je domašinov povsod dovolj. Nagaja jim slabo vreme, a kaj zato! V Idriji so morali razklati kulise v dežju. Zato so napeli od kamijona do vrat streho in zadrževali je bila rešena. Da, ta Idrija! Ko so hoteli začeti, ni bilo — toka!

Ljudstvo je čakalo dve uri, se končno domislilo da bi bilo dobro večerjati. Sil so na večerjo, a ob 8 uri je bila dvorana polna in predstava je šla popoln uspeh. V Cepovnu so mladinci in delavci žage spremenili v gledališče — mizarsko delavnico. Povsod kaj novega, lepšega! Pa z doječimi igralnimi družinami niso pozabili stopiti v stik, kajti z našimi dramskimi krožki se mora sodelovati.

Zal nam prostor ne dovoljuje obširnejšega poročila o igri in igralcih. Bitgoviti pa moramo, da je turneja prvi poskus v večjem obsegu, kar je še posebno hvalje vredno. Kaj takega je mogoče samo tam, kjer oblast sama vsestransko podpira ljudsko izobrazbo, česar nismo vajeni v drugih državah. Izjemo onih, kjer si ljudstvo samo kroji svoje življenje.

Zal nam prostor ne dovoljuje obširnejšega poročila o igri in igralcih. Bitgoviti pa moramo, da je turneja prvi poskus v večjem obsegu, kar je še posebno hvalje vredno. Kaj takega je mogoče samo tam, kjer oblast sama vsestransko podpira ljudsko izobrazbo, česar nismo vajeni v drugih državah. Izjemo onih, kjer si ljudstvo samo kroji svoje življenje.

Zal nam prostor ne dovoljuje obširnejšega poročila o igri in igralcih. Bitgoviti pa moramo, da je turneja prvi poskus v večjem obsegu, kar je še posebno hvalje vredno. Kaj takega je mogoče samo tam, kjer oblast sama vsestransko podpira ljudsko izobrazbo, česar nismo vajeni v drugih državah. Izjemo onih, kjer si ljudstvo samo kroji svoje življenje.

Glede na velike dobave blaga (do 35 vagonov žita rinfurza na enkrat) je bila podružnica v stiskah tudi zaradi skladišč. Skladišča namreč, ki jih je podružnica prevzela od Postojnskega in Vipavskega okraja sta zadoščala največ za 15 vagonov blaga. V enoletnem delovanju si je podružnica razširila svoja skladišča, tako da razpolaga danes skladišči, v katere se lahko spravi nad 200 vagonov blaga.

Velika večina blaga je bila Unrnegu izvora, od meseca junija dalje pa ga je nadomestilo skoraj izključno blago domačega jugoslovanskega porekla.

SPLOŠNI NAČRT OBNOVE ZGRADB

Med najbolj pereča vprašanja naših ljudskih oblasti spada vsakokrat stanovanjska obnova. Iz razpredvidimo naloge, ki so si jih pristojne organizacije postavile za sedanje tromesečno temkovanje.

Naslov, ki vodi delo:	Popolna obnova					Delna obnova				
	Stanovanjske hiše	Gospodar. poslopja	Obrt.-prod. stavbe	Javna poslopja	Samostrehe s kritino	Stanovanjske hiše	Gospodar. poslopja	Obrt.-prod. stavbe	Javna poslopja	Samostrehe s kritino
Tehnična baza Sv. Lucija	18	23	2	—	29	74	48	3	11	—
Tehnična baza Idrija	134	66	—	21	—	—	—	—	—	—
Okr. tekmovalna komisija za Grgarsko	3	9	—	—	—	43	—	—	—	12
Okr. tekmovalna komisija za Vipavsko	45	27	1	3	—	65	20	—	1	—
Tehnična baza Postojna	16	16	—	—	—	29	17	—	—	—
Okr. tekmovalna komisija II. Bistrica	—	—	—	1	80	—	—	—	2	—
„ „ „ Herpelje-Kozina	8	14	—	—	—	12	—	—	—	—
„ „ „ Koper	—	1	—	—	8	58	—	—	1	—
Skupaj	224	156	3	25	117	281	85	3	15	12

na rekuje njegova notranost, polna želje po doživljanju, po »veliki bitki« Cesto se pa pokaže naravnost hudo ben in celo razbrazdan. Ko začuti na svoji dlani prvi denar, ki ga je »sam zaslužil« — ali si morete zamisliti, ti večjeja praznika? Kaj čudno, če tedaj v njem »zavre«... Seveda, saj doslej denarja nikoli ni imel v rokah, vsaj ne svojega denarja; pa bi mi, ki sami tako zelo visimo na denarju, hoteli, da ga za badni madič, polnprilicovanja že na prvi korak tako visoko upošteva kakor mi, ki se vrednosti denarja žal še preveč zavedamo? Dolej ni smel v gostino! Pa — kdo naj mu brani sedeti, ko zasluži sam? Saj tudi na desetine lahko pošlji in kdo more njemu, kaj njemu — samostojnega človeku? Pa, da bo on mojstru ali komurkoli — paglavcu? On, samostojen človek? Pa, da bi moral spet s kokušmi? Kaj šel Ves dan v delo, kvečer pa le mora malo v družbo sebi enakih! To je vendar njegova človečanska pravica!

No, pa pogledimo sedaj drugo stran, ti, nas samih. Malo težavne nam bo beseda tekla: z dobro voljo bomo pa prišli tudi tej težavi do živga. Predvsem se vprašamo, ali smo tudi mi — bili taki? Ze vidim zmagoviti celo vrsto glav, pa — roko na srce! Bili smo do pičice taki. So psihologi — ljudje ki se bavijo z našimi duševnimi problemi! ki, trde,

KMS: Tolmin

TOLMIN. Sindikalna podružnica v Čevljarski zadrugi je imela svoj sestanek 15. t. m. ob polnočestvilni udeležbi. Tov. Rutar Rudi je podal pomen sindikatov in dolžnosti, ki jih imajo posamezni člani, predvsem funkcionarji sind. organizacij. Oznajal je tudi važnost fizkulture baš za čevljarje, ki se pri svojem delu akor nič ne gibljejo. Podružnični predsednik, tov. Kofol Jožef, je omenil pohajanje vajencev ob poznih nočnih urah in zapravljanje denarja s pijatco; predlagal je, da bi zaslužek vajencev ne zročali njim, temveč njihovim staršem, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Izvoljen je bil nov podružnični odbor, in sicer za predsednika tov. Kofol Jožef, za tajnika tov. Klinkon Pavel, za blaginika tov. Fortunat Kristina; razen teh so v odboru še tov. Tota Alojz, Brešan Franc, Kenda Viktor, Malič Franc in Rutar Andrej. — S sklepm glede postopanja z vajenci se nekako ne strinjamo popolnoma in bomo svoje misli skušali objaviti v posebnem članku.

KMS: Idrija

IDRIJA. Krajevni medstrokovni svet se je 16. t. m. sestel, da razpravlja o tekočih zadevah. Tov. predsednik je poročal o konferenci zastopnikov vseh medstrokovnih svetov v Ajdovščini. Važno vlogo na sestanku je imelo temkovanje, brez katerega je Idriji nič ne moremo več predstavljati. Prosvetna knjižnica ima danes okoli 3800 knjig, ki pa niso vse take, kakor si jih današnji delavci želijo. Zato so sklenili izkoristiti tedne knjige in nabaviti potrebna dela v izpolnitve knjižnice. Načrtost idrijske sindikalne organizacije je tudi tu pokazala svojo višino: da bo gotovo vse v redu, so določili poseben odbor s tov. Pemozlerjem na čelu, ki naj zadevo uredi. Predavatelj se tudi že vršilo: prvo je bilo o razvoju človeške družbe, sledilo mu bo drugo o postanku sindikatov. Pozanimali so se tudi za kulturno-prosvetno delovanje in sklenili navajati člana na sodelovanje v fizkulturi, dramatik in gošbi. Studijske sestanke bo vsaka podružnica imela tedensko.

IDRIJA. — Podružnica sestanev se 22. t. m. imela množičen sestanek svojih članov. V političnem pregledu je tov. Dobravec V. očitel potek razprave prof. dr. Stepinca; značilno je, da je za takoj ob osvoboditvi Zagreba, pri kateri je osebnim sodeloval, čud mnenja, da mora Stepinac pred sodišče. Sestavili so si tekmovalni načrt, ki obsega sledeče točke: 1) Vsek cestar na drž. ceste bo napravil 6 m² gramozu in pogromozil 1 km ceste; cestarji na feder. cestah pa bodo pripravili vsak po 9 m² gramozu in pogromozili 500 m ceste. 2) Vsek cestar bo v dobi tromesečnega temkovanja sam popravil svoje orodje. 3) Napravili bodo izreden sestanek. — Nabrali so 700 lir za nameno zdravstvenih pripomočkov za revno prebivalstvo okraja. V podporo naši delovni mladini na progi Brekco-Banovič pa dá podružnica blaginaja 500 lir.

IDRIJA. — Podružnica sestanev se 22. t. m. imela množičen sestanek svojih članov. V političnem pregledu je tov. Dobravec V. očitel potek razprave prof. dr. Stepinca; značilno je, da je za takoj ob osvoboditvi Zagreba, pri kateri je osebnim sodeloval, čud mnenja, da mora Stepinac pred sodišče. Sestavili so si tekmovalni načrt, ki obsega sledeče točke: 1) Vsek cestar na drž. ceste bo napravil 6 m² gramozu in pogromozil 1 km ceste; cestarji na feder. cestah pa bodo pripravili vsak po 9 m² gramozu in pogromozili 500 m ceste. 2) Vsek cestar bo v dobi tromesečnega temkovanja sam popravil svoje orodje. 3) Napravili bodo izreden sestanek. — Nabrali so 700 lir za nameno zdravstvenih pripomočkov za revno prebivalstvo okraja. V podporo naši delovni mladini na progi Brekco-Banovič pa dá podružnica blaginaja 500 lir.

KMS: Grgar

Podružnica ES cestarjev za okraj Grgar je imela množičen sestanek 6. t. m. Napravili so si pregled z dovršenega tekmovalnega dela v vseh Puštalih in Vrata, kjer so napravili 36 m² gramozu, popravili skarp ob cesti v dolžini 1 km. očistili obe strani ceste v dolžini 190 m in spravili 8 m² blata na kupe; 13 m² gramozu so speljali na samokobilcah, 23 m² pa z vozovi. Pri tem je krajevna APŽ napravila 157, vozniški pa 45 udarniških ur. Ze po teh uspehih je razvidno, da člani podružnice dobro poznajo novi duh, ki preveča.

KMS: Cerklje

CERKLJE. — Teden knjige se je tudi tu začel z velikim uspehom. Cerklje in okoliške vasi so v kratkem času podružne ure zbrale čedno vsoto 31.000 lir za našo knjigo.

KMS: Cerkno

CERKNO. — Teden knjige se je tudi tu začel z velikim uspehom. Cerkno in okoliške vasi so v kratkem času podružne ure zbrale čedno vsoto 31.000 lir za našo knjigo.

KMS: Grgar

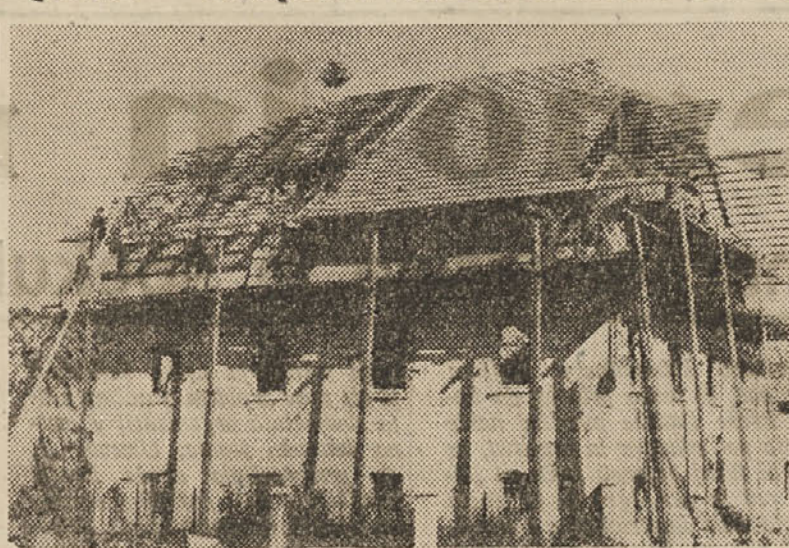
Podružnica ES cestarjev za okraj Grgar je imela množičen sestanek 6. t. m. Napravili so si pregled z dovršenega tekmovalnega dela v vseh Puštalih in Vrata, kjer so napravili 36 m² gramozu, popravili skarp ob cesti v dolžini 1 km. očistili obe strani ceste v dolžini 190 m in spravili 8 m² blata na kupe; 13 m² gramozu so speljali na samokobilcah, 23 m² pa z vozovi. Pri tem je krajevna APŽ napravila 157, vozniški pa 45 udarniških ur. Ze po teh uspehih je razvidno, da člani podružnice dobro poznajo novi duh, ki preveča.

njem, toda ne zato, da jih je lahko izkoristil sam ali njegova žena, temveč zato, da jih je imel stalno pod nadzorstvom. Ker v kraju ni bilo strokovne šole ali tečajev, je ob večerih sam nadomestil učitelja; poskrbel je vajencem primerno knjige in to ne le strokovne, temveč tudi literarne; vajencev mu je od prvega dne bil pravi član družine in je razgovarjal z njim prav tako, kakor z vsakim odraslim, delal z vajenci načrte dela za naslednji dan, preračunaval ceno posameznim izdelkom itd. Skratka, vajenec je pri njem imel občutek resnično odraslega človeka, ki uživa popolno zaupanje starejših sodelavcev. Tem vajencem ni bilo treba samim poplavit in metati denar v gostine; saj se mojster ni obotavljal stopiti z njimi v gostilno, plačati navadno sam, ob posebnih slučajih pa se tudi, ni sramoval sprejeti vajencev povabilo na kozarce vina. Ta moč je skrbno pazil, da so njegovi vajenci stalno imeli nekaj »svojega« denarja v žepu; bil je mnenja, da mora vajenca vzgojiti, kako mora pravilno uporabljati denar že v prvi mladosti, česar bi ne bil mogel doseči, če bi vajencu dajal odnedeval in skrival.

Na žalost je bilo takih mojstrov mnogo premalo, da bi bili mogli vplivati na druge v taki meri, da bi dovoljno vplivalo na splošni položaj vajencev.

Delo sindikalnih podružnic

(KMS — Krajevni medstrokovni svet)

Obnova v črnom vrhu

IDRIJA. — Teden knjige je nad našo pričakovanje uspel. V nedeljo 20. t. m. sta privozila v Idrijo dva avtomobila; kmalu so bile knjige razložene po mizah pred poslopjem mestnega NOO. Ze pred prihodom avtov se je zbrala precejšnja množica ljudstva, ki je stalno narasčala. 355 tisoč lir, zbranih za našo knjigo že prvi dan, je že tako pomembno dejstvo, da je vsak komentar dočela odveč.

ČRNI VRH. — Nevelika skupina hiš med gorami se je razširila. Ze enkrat smo v našem listu omenili vztrajnost domačinov pri obnovi vasi, ki je bila malone vsa podrti in uničena. Čujejo se glasovi, da prednjači v obnovi v idrijskem okraju ravno Črni vrh, četudi je tam živelo več godnjajev, ki so pa sprito dejstvo morali okreniti svoje misli.

SEBRELJE. — Z velikim veseljem so Sebrljaci pozdravili pretekli teden 26 voznikov iz Cerkna, ki so pripeljali 20 m² gradbenega lesa in 400 kosov opeke za obnovo vasi. Pogoščeni s kruhom in dobrim mnom so vozniki objubili, da bodo še pomagali obnoviti vas. Da bo delo bolj napredovalo, je 5 mizarjev domačinov ustanovilo mizarstvo zadrugo, ki bo zadržniške oskrbovala s cenami in solidnim pohištvom. Za pogon žage so pa našli 35 stotov oglja, pri čemer so jim pridno pomagali tudi Stopničani.

KMS: Cerkno

CERKNO. — Teden knjige se je tudi tu začel z velikim uspehom. Cerkno in okoliške vasi so v kratkem času podružne ure zbrale čedno vsoto 31.000 lir za našo knjigo.

KMS: Grgar

Podružnica ES cestarjev za okraj Grgar je imela množičen sestanek 6. t. m. Napravili so si pregled z dovršenega tekmovalnega dela v vseh Puštalih in Vrata, kjer so napravili 36 m² gramozu, popravili skarp ob cesti v dolžini 1 km. očistili obe strani ceste v dolžini 190 m in spravili 8 m² blata na kupe; 13 m² gramozu so speljali na samokobilcah, 23 m² pa z vozovi. Pri tem je krajevna APŽ napravila 157, vozniški pa 45 udarniških ur. Ze po teh uspehih je razvidno, da člani podružnice dobro poznajo novi duh, ki preveča.

KMS: Cerklje

CERKLJE. — Teden knjige se je tudi tu začel z velikim uspehom. Cerklje in okoliške vasi so v kratkem času podružne ure zbrale čedno vsoto 31.000 lir za našo knjigo.

KMS: Grgar

Podružnica ES cestarjev za okraj Grgar je imela množičen sestanek 6. t. m. Napravili so si pregled z dovršenega tekmovalnega dela v vseh Puštalih in Vrata, kjer so napravili 36 m² gramozu, popravili skarp ob cesti v dolžini 1 km. očistili obe strani ceste v dolžini 190 m in spravili 8 m² blata na kupe; 13 m² gramozu so speljali na samokobilcah, 23 m² pa z vozovi. Pri tem je krajevna APŽ napravila 157, vozniški pa 45 udarniških ur. Ze po teh uspehih je razvidno, da člani podružnice dobro poznajo novi duh, ki preveča.

na rekuje njegova notranost, polna želje po doživljanju, po »veliki bitki« Cesto se pa pokaže naravnost hudo ben in celo razbrazdan. Ko začuti na svoji dlani prvi denar, ki ga je »sam zaslužil« — ali si morete zamisliti, ti večjeja praznika? Kaj čudno, če tedaj v njem »zavre«... Seveda, saj doslej denarja nikoli ni imel v rokah, vsaj ne svojega denarja; pa bi mi, ki sami tako zelo visimo na denarju, hoteli, da ga za badni madič, polnprilicovanja že na prvi korak tako visoko upošteva kakor mi, ki se vrednosti denarja žal še preveč zavedamo? Dolej ni smel v gostino! Pa — kdo naj mu brani sedeti, ko zasluži sam? Saj tudi na desetine lahko pošlji in kdo more njemu, kaj njemu — samostojnega človeku? Pa, da bo on mojstru ali komurkoli — paglavcu? On, samostojen človek? Pa, da bi moral spet s kokušmi? Kaj šel Ves dan v delo, kvečer pa le mora malo v družbo sebi enakih! To je vendar njegova človečanska pravica!

No, pa pogledimo sedaj drugo stran, ti, nas samih. Malo težavne nam bo beseda tekla: z dobro voljo bomo pa prišli tudi tej težavi do živga. Predvsem se vprašamo, ali smo tudi mi — bili taki? Ze vidim zmagoviti celo vrsto glav, pa — roko na srce! Bili smo do pičice taki. So psihologi — ljudje ki se bavijo z našimi duševnimi problemi! ki, trde,

napravijo iz njih delavne ljudi. Še o mnogem so razpravljali, toda zopet ta nesrečni prostor...

PODKRAJ. — Podružnica mešano stroje je na obdorevi seji uredila vprašanje razdelitve posameznih delovnih sektorjev med člani odbora.

KMS: Postojna

BELESKO. — Podružnica lasne stroje se krepko drži na višini norme o produkciji: stremijo pa za tem, da jo dvignejo, ne da bi pri tem trpeli stroji. Obdelava lesa je čimdalje boljša. V prvih 11 dneh t. m. so zbrali 531 lir prispevkov.

KMS: Št. Peter na Krasu

ŠT. PETER. — Zveza žel. prov. delavcev in namestencev je imela 9. m. svojo 6. plenarno sejo, ki se je je udeležil poleg drugih tudi še predsednik IO ES tov. Colja Srečko. Zelenizirski delavci se borijo za to, da prejmejo delovno obleko in so podvzeli potrebne korake. — Sindikalno knjižnico bodo odprli 24. t. m. o priliki tedna knjige. — Dolej je bilo izvršenih že 3266 tekmovalnih delovnih ur. Ugotovi se potreba, da se podvzrejo izboljšanju tudi vzorni redi, delovna disciplina in strokovno znanje. Občutna ovira v sindikalnem delu so nekateri starejši uslužbenci, ki ne pojmujejo bistva sindikalnega delovanja.

KMS: II. Bistrica

II. B